

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)
เรื่อง การป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส-๒๐๑๙ (COVID-19)
ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑

ภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ
คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
ปีการศึกษา ๒๕๖๔

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ในองค์กรหรือจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ สามารถพัฒนาตนเอง และปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ก่อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช มีหลายภาควิชาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง ซึ่งภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ เป็นภาควิชาที่สอนรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งมีความรู้และทักษะการสอนการป้องกันการติดเชื้ออยู่เดิม ได้มีการบริหารจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานรูปแบบออนไลน์ ให้แก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ซึ่งนักศึกษาไม่ได้พักที่หอพักคณะพยาบาล นักศึกษาเดินทางไปกลับบ้านเพื่อมาเรียนที่หอผู้ป่วยจำลอง คณะพยาบาลศาสตร์ก่อการุณย์ ในช่วงสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดเชื้อโควิด-19 ซึ่งได้ผ่านไปด้วยดี พบว่า ภาพรวมของผลการประเมินกิจกรรมการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๓๔ (SD = ๐.๗๐) จากการประเมินรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมเท่ากับ ๔.๕๔ (SD = ๐.๕๑) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน ผลการประเมินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙ (SD = ๐.๕๗)

คณะกรรมการ KM

ภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

การจัดการความรู้การป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส-๒๐๑๙ (COVID-19) ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง จากเชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ส่งผลให้คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ต้องจัดการศึกษาในรูปแบบออนไลน์แทนออนไซต์ เพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อของนักศึกษาและบุคลากร จวบจนกระทั่งปัจจุบันเชื้อโคโรนาไวรัสยังคงมีการแพร่ระบาดและเกิดการกลายพันธุ์เป็นเชื้อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่หลากหลายสายพันธุ์ ซึ่งสายพันธุ์ที่มีแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วในปัจจุบัน คือสายพันธุ์โอมิครอน ถึงแม้ว่าสายพันธุ์โอมิครอนมีระดับความรุนแรงของอาการเจ็บป่วยลดลงเมื่อเทียบกับสายพันธุ์แอลฟา เบต้า และเดลต้า แต่ก็ยังก่อให้เกิดความเจ็บป่วยและแพร่กระจายเชื้อได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งภายหลังการเจ็บป่วยยังก่อให้เกิดพยาธิสภาพของปอดอย่างเรื้อรังตามมาได้ หากไม่มีการเฝ้าระวังจะก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพของนักศึกษาและบุคลากรในระยะยาวตามมาได้ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต และประสิทธิภาพการทำงาน รวมทั้งสิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าตลอดช่วงของการระบาดตั้งแต่ปี เดือนธันวาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ จวบจนถึงเดือนมกราคม ค.ศ. ๒๐๒๒ ซึ่งเป็นช่วงก่อนเปิดภาคการศึกษาใหม่รัฐบาลประกาศให้สามารถจัดการศึกษาได้ทั้งออนไลน์และออนไซต์ ตามความเหมาะสม มีนักศึกษาพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ติดเชื้อโควิด ๑๙ แล้ว รวมทุกชั้นปี จำนวน ๓๙ คน ซึ่งถึงแม้ว่าการความรุนแรงและการระบาดจะลดลงแต่การจะนำนักศึกษาเข้ามาเรียนรวมกันในสถาบันการศึกษาได้จะต้องมีการเฝ้าระวังการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ และมีมาตรการรับมืออย่างเข้มงวด โดยจะต้องมีการสร้างความตระหนัก การพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองแก่นักศึกษา เพื่อป้องกันการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ แต่หากเกิดการติดเชื้อขึ้นจะต้องสามารถควบคุมโรคได้เป็นอย่างดีได้เป็นอย่างดี

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ตระหนักถึงความสำคัญของการเฝ้าระวังการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อเมื่อเปิดภาคการศึกษา จึงจัดการศึกษาโดยมีการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ต่อเนื่อง และจัดให้เรียนออนไซต์ในหัวข้อเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น เช่นในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลต่าง ๆ ที่ต้องจัดการศึกษาบนหอผู้ป่วยหรือวิชาวิชาการพยาบาลพื้นฐานที่ต้องจัดการศึกษาในห้องปฏิบัติการพยาบาลหอผู้ป่วยจำลองโดยใช้หลักการ DMHTT ตามประกาศของคณะรัฐมนตรี และตามนโยบายของมหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชนคร แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีนักศึกษาได้รับเชื้อหรือมีการติดเชื้อ (COVID-19) อยู่เป็นระยะ ๆ

ภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพได้รับมอบหมายจากคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ให้จัดการศึกษาในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง ซึ่งเป็นรายวิชาแรกที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้หลักการ และฝึกทักษะการพยาบาลต่าง ๆ เช่น การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ การใส่สายให้อาหาร การใส่สายสวนปัสสาวะ การฉีดยา การให้ออกซิเจน และการดูดเสมหะ เป็นต้น โดยมีการสอนสาธิตและสาธิตย้อนกลับในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งการดูแลเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อเป็นทักษะพื้นฐานที่นักศึกษาจะต้องนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยและในชีวิตประจำวัน ประกอบกับอยู่ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส จึงมีความสำคัญอย่างมากที่อาจารย์จะต้องปลูกฝังทักษะที่จำเป็นนี้ ให้ฝังแน่นอยู่ภายใต้

จิตสำนึกของนักศึกษาโดยคิดอยู่เสมอว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ต้องสามารถให้คำแนะนำบุคคลอื่นเพื่อป้องกันการติดเชื้อ และช่วยให้บุคคลอื่นปลอดภัยจากการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อด้วย

ภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ มีอาจารย์ที่มีองค์ความรู้ในการสอนและปลูกฝังนักศึกษาในเรื่องการป้องกันการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ อาจารย์มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยจำลองในสถานการณ์ปกติ แต่เมื่อมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ จึงต้องมีการปรับแผนการจัดการเรียนการสอนหลายครั้งตลอดช่วงที่มีการแพร่ระบาด เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และนักศึกษาทุกคนปลอดภัย สามารถเข้ามาเรียนรู้ภายในคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการเรียนรู้และบนหอผู้ป่วยจำลองได้ โดยไม่เกิดการติดเชื้อหรือมีแพร่กระจายเชื้อเกิดขึ้น ตลอดจนเกิดการเรียนรู้ ตระหนักในการป้องกันตนเอง และสามารถป้องกันบุคคลอื่นให้ปลอดภัย เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่คณะยังไม่เคยมีมาก่อนหากได้รวบรวมไว้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ในกรณีเกิดสถานการณ์โรคอุบัติใหม่หรืออุบัติขึ้นอีกก็จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนหรือเผยแพร่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ได้แนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส-๒๐๑๙ (COVID-19) ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ที่มีการเรียนการสอนที่หอผู้ป่วยจำลอง

เป้าหมาย ขอบเขต

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรู้มหาวิทยาลัยนวมินทราช จำนวน ๒๒๘ คน และขอบเขตการจัดการความรู้ในการศึกษาค้นคว้าเฉพาะบริบทของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส (COVID-19)

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ดำเนินการเป็นระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม – ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการเกี่ยวกับความรู้การป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส-๒๐๑๙ (COVID-19) ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ สถานที่จึงครอบคลุมคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรู้ และสถานที่พักของนักศึกษา

กิจกรรมการดำเนินการ

๑. การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน

ภายหลังคณะกรรมการ KM ของภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ ได้มีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการและวางแผนการดำเนินงาน คณะกรรมการวิชาการจัดทำเนื้อหา ข้อสอบสำหรับวัดความรู้ก่อนเริ่มเรียนปฏิบัติทักษะที่หอผู้ป่วยจำลอง วิพากษ์ข้อสอบ การสอบนักศึกษา และการจัดการสอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ ด้านความรู้และการสอบความรู้

๑) การทำเนื้อหาข้อสอบ

- จัดประชุมทีมเพื่อหารือเกี่ยวกับเนื้อหา เรื่อง การป้องกันการติดเชื้อโรค COVID-19
- รวบรวมเอกสารวิชาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นเอกสารความรู้ที่มีเนื้อหาประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรค COVID-19 อาการและอาการแสดง การตรวจวินิจฉัยโรค COVID-19 การใช้ swab ที่ถูกวิธี แนวทางการรักษา นิยามและแนวปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมโรค แนวทางจัดการผู้ที่มีความเสี่ยงสูงผู้สัมผัสใกล้ชิดในครัวเรือน การแพร่กระจายเชื้อและการป้องกันตนเอง เป็นต้น
- จัดประชุมวิพากษ์เนื้อหา และจัดทำเอกสารความรู้
- นำเอกสารความรู้ เรื่อง การป้องกันการติดเชื้อโรค COVID-19 ไปประกาศไว้ใน google classroom ของรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ก่อนทำการสอบ ๑ สัปดาห์ [รายละเอียด](#)
- ประชาสัมพันธ์และชี้แจงนักศึกษาเกี่ยวกับเอกสารความรู้ เรื่อง การป้องกันการติดเชื้อโรค COVID-19 เพื่อให้นักศึกษาเข้ามาอ่านและทำความเข้าใจก่อนการสอบวัดความรู้ โดยดาวน์โหลดจาก google classroom ของรายวิชา

๒) การจัดทำข้อสอบ

- จัดทำข้อสอบแบบ multiple choice ให้ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคโควิด-๑๙ อาการและอาการแสดง การตรวจวินิจฉัยโรค COVID-19 การใช้ swab ที่ถูกวิธี แนวทางการรักษา นิยามและแนวปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมโรค แนวทางจัดการผู้ที่มีความเสี่ยงสูงผู้สัมผัสใกล้ชิดในครัวเรือน และการแพร่กระจายเชื้อและการป้องกันตนเอง ทั้งหมด จำนวน ๑๐ ข้อ
 - จัดประชุมวิพากษ์ข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบมีความสมบูรณ์และสามารถวัดความรู้ นักศึกษาได้
 - ปรับแก้ไขข้อสอบหลังวิพากษ์
 - จัดทำข้อสอบแบบออนไลน์
 - การสอบความรู้นักศึกษา
 - ชี้แจงการสอบให้นักศึกษาพร้อมกับการชี้แจงรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานพร้อมกัน
- ทั้งชั้นเรียน ในวันจันทร์ ที่ ๑๐ เดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๖๕ เวลา ๘.๓๐ – ๙.๐๐ น.
- จัดสอบความรู้ภายหลังแขวนเอกสารความรู้ ใน google classroom ของรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ๑ สัปดาห์ และจัดสอบซ่อมตามวันและเวลาที่ศึกษานัดหมายตามความสมัครใจ ดังตารางที่ ๑ ซึ่งขณะจัดสอบซ่อมได้วางแผนการสอบตามความสะดวกของนักศึกษาให้ได้มีเวลาศึกษาและไม่ขัดต่อการเรียนในรายวิชาปกติ

ตารางที่ ๑ แสดงการจัดสอบ สอบซ่อม และผู้สอบผ่านร้อยละ ๘๐

รายการ	สอบครั้งที่ ๑ ๑๓ ก.พ. ๖๕	สอบครั้งที่ ๒ ๑๙ ก.พ. ๖๕	สอบครั้งที่ ๓ ๒๒ ก.พ. ๖๕	สอบครั้งที่ ๔ ๒๔ ก.พ. ๖๕	สอบครั้งที่ ๕ ๒๖ ก.พ. ๖๕
ห้อง A (๑๑๔ คน)					
ผู้ทำข้อสอบ (คน)	๑๑๔	๓๒	๑๕	๕	๓
ผ่าน ๘๐% (คน)	๘๒	๑๗	๑๐	๒	๓
คิดเป็น ร้อยละ	๗๑.๙๓	๕๓.๑๓	๖๖.๖๗	๔๐	๑๐๐
รวมจำนวนผู้สอบผ่าน ๘๐% (คน)	๘๒	๙๙	๑๐๙	๑๑๑	๑๑๔
คิดเป็น ร้อยละ	๗๑.๙๓	๘๖.๘๔	๙๕.๖๑	๙๗.๓๗	๑๐๐
ห้อง B (๑๑๕ คน)					
ผู้ทำข้อสอบ (คน)	๑๑๕	๒๙	๑๓	๕	๒
ผ่าน ๘๐% (คน)	๘๖	๑๖	๘	๓	๒
คิดเป็น ร้อยละ	๗๔.๗๘	๕๕.๘๖	๖๑.๕๔	๖๐	๑๐๐
รวมจำนวนผู้สอบผ่าน ๘๐% (คน)	๘๖	๑๐๒	๑๑๐	๑๑๓	๑๑๕
คิดเป็น ร้อยละ	๗๔.๗๘	๘๘.๗๐	๙๕.๖๕	๙๘.๒๖	๑๐๐.๐๐

- จัดส่งข้อสอบไปยังฝ่ายบริการทางการศึกษาเพื่อวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ ผลการวิเคราะห์พบว่าข้อสอบมีคุณภาพ ร้อยละ ๓๐ ค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ ๐.๘๒ ค่าจำแนก (r) เท่ากับ ๐.๓๒

๑.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ภาควิชาฯ ได้จัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานภาคทดลองบน LRC ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ดังนี้

- ๑) จัดกลุ่มโดยการเพิ่มจำนวนกลุ่ม เพื่อลดความแออัดของผู้เรียน
- ๒) การจัดเตรียมสถานที่และประสานขอสถานที่ เพิ่มจำนวนห้องเรียนรองรับการเพิ่มจำนวนกลุ่มเพื่อลดการแออัดในห้อง LRC

๓) การจัดหาอุปกรณ์ป้องกันใบหน้า (face shield) และแอลกอฮอล์ (alcohol gel) โดยการประสานงานเจ้าหน้าที่ห้อง LRC จัดซื้ออุปกรณ์ จัดแก่นักศึกษา ก่อนเข้าเรียนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน และเน้นย้ำการนำมาใส่ตลอดเวลาที่เรียนทุกครั้ง เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อบน LRC จัดวางเจลแอลกอฮอล์หน้าประตูทางเข้าห้อง LRC ทุกห้องและเพิ่มจุดวางให้แต่ละกลุ่ม

๔) จัดทำข้อควรปฏิบัติขณะเรียนใน LRC ที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วย สวมใส่ Mask & Face shield ตลอดการเรียน ล้างมือบ่อย ๆ เว้นระยะห่าง และห้ามนำอาหารและน้ำดื่มเข้ามาในห้องเรียน กรณีต้องการดื่มน้ำให้ออกนอกห้อง เปิด Mask ดื่มน้ำในที่ที่ไม่มีผู้คนเดินผ่านเท่านั้น และล้างมือก่อนเข้าห้องเรียน ประสานงานกับอาจารย์ประจำชั้น เจ้าหน้าที่ประจำห้อง LRC เพื่อแจ้งข้อควรปฏิบัติขณะเรียนใน LRC และจัดทำป้ายข้อควรปฏิบัติติดหน้าประตู LRC ทุกห้องเรียน

การคัดกรองความเสี่ยงผู้ที่มีความเสี่ยงสูง/ติดเชื้อโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยง

รายวิชาการพยาบาลพื้นฐานในภาคทดลอง จัดให้มีการเรียนที่หอผู้ป่วยจำลอง (LRC) ในรูปแบบ onsite ในตามตารางสอน โดยจัดเป็น ๔ กลุ่ม กลุ่มละ ๕๖ คน และแบ่งกลุ่มย่อย จำนวน ๗-๘ คนต่อกลุ่มต่อจำนวน อาจารย์ ๑ คน ประธานรายวิชาแจ้งรายละเอียดการแบ่งกลุ่มในตารางสอนใน google classroom ให้ทราบล่วงหน้า เพื่อวันที่มาเรียนนักศึกษาจะได้ไม่มารอที่หน้าห้องเรียน ช่วยลดความแออัดหน้าห้องเรียน

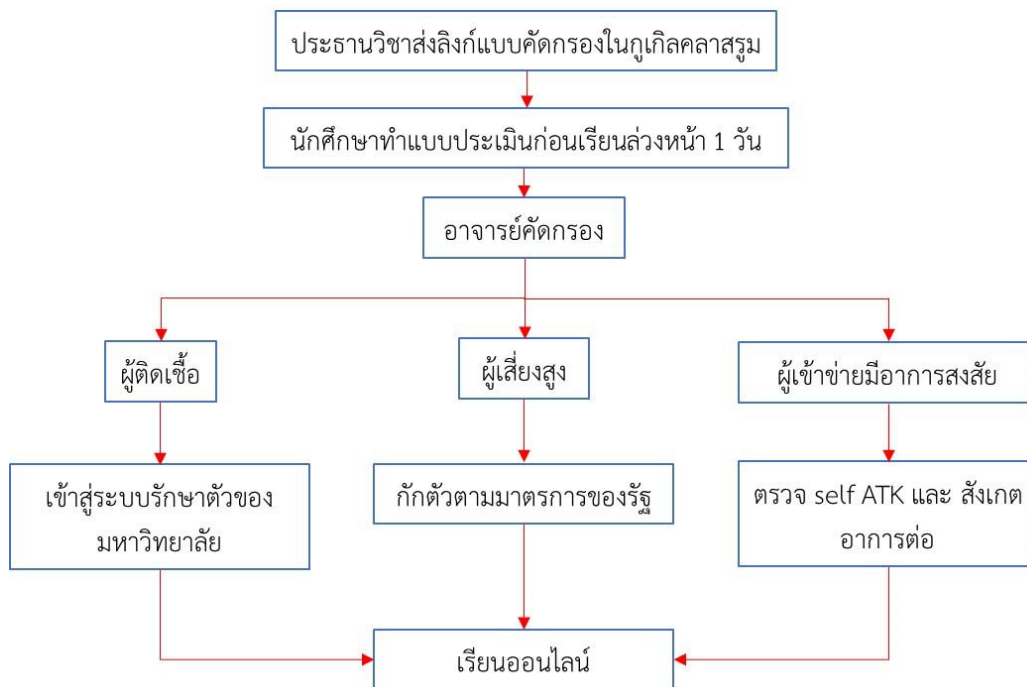
โดยภาควิชาฯ ใช้แบบประเมินคัดกรองความเสี่ยงของภาควิชาฯ ซึ่งดัดแปลงแบบประเมินมาจากฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรณรงค์ มาใช้ในระยะแรก ประธานวิชาส่งลิงก์แบบคัดกรองรูปแบบ google form ใน classroom โดยนักศึกษาต้องทำแบบคัดกรองล่วงหน้าก่อนเรียน ๑ วัน อาจารย์โทรศัพท์ติดตามนักศึกษาที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ นักศึกษาที่ใกล้ชิดผู้ติดเชื้อ นักศึกษาที่เปิดหน้ากากอนามัยขณะอยู่ด้วยกัน หรือเข้าช่วยมีอาการสงสัย ให้นักศึกษาเรียนออนไลน์ และสังเกตอาการตนเองต่อจนครบการกักตัวตามมาตรการของรัฐ ส่วนนักศึกษารายที่ผลตรวจ ATK เป็น positive ให้เข้ารักษาตามระบบของมหาวิทยาลัย ดังแผนผังที่ ๑

ปัญหาอุปสรรคในระยะเริ่มดำเนินการ

๑. นักศึกษาบางรายเข้าใจว่าเป็นแบบประเมินความรู้ จึงเลือกข้อที่มีอาการทุกข้อ ทำให้อาจารย์เสียเวลาในการโทรศัพท์ติดตาม
๒. นักศึกษาบางรายทราบว่าตนเองมีความเสี่ยงในภายหลังจากเพื่อนที่อยู่ด้วยกันแจ้งให้ทราบว่าตนติดเชื้อ
๓. นักศึกษาแยกไม่ออกว่าตนเองเป็นการติดเชื้อโควิด หรือเป็นโรคประจำตัวของตนเอง เช่น โรคภูมิแพ้ หรือเป็นโรคหัด

แนวทางการแก้ไข

๑. อาจารย์แจ้งนักศึกษาให้เข้าใจว่าแบบประเมินคัดกรองความเสี่ยง ไม่ใช่แบบประเมินความรู้
๒. กรณีนักศึกษาทราบล่าช้าว่าตนเองมีความเสี่ยงอยู่กับผู้ติดเชื้อและเปิดหน้ากากอนามัยขณะอยู่ด้วยกัน ให้รีบแจ้งอาจารย์ประจำกลุ่ม ให้สังเกตอาการต่อ และตรวจประเมิน ATK ด้วยตนเอง อาจารย์เน้นย้ำนักศึกษาให้ตระหนักมาตรการ DMHTT เพื่อความปลอดภัยของผู้ที่อยู่ด้วยกันในสังคม
๓. ถ้านักศึกษาไม่แน่ใจอาการของโรค COVID-19 ในรายที่มีโรคประจำตัวให้ตรวจ ATK ด้วยตนเอง
๔. ใช้แบบประเมินคัดกรองความเสี่ยง จัดทำโดยคณะกรรมการดูแลนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรณรงค์ (๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕) แทนการใช้แบบประเมินคัดกรองเดิม เพื่อง่ายต่อการประเมิน

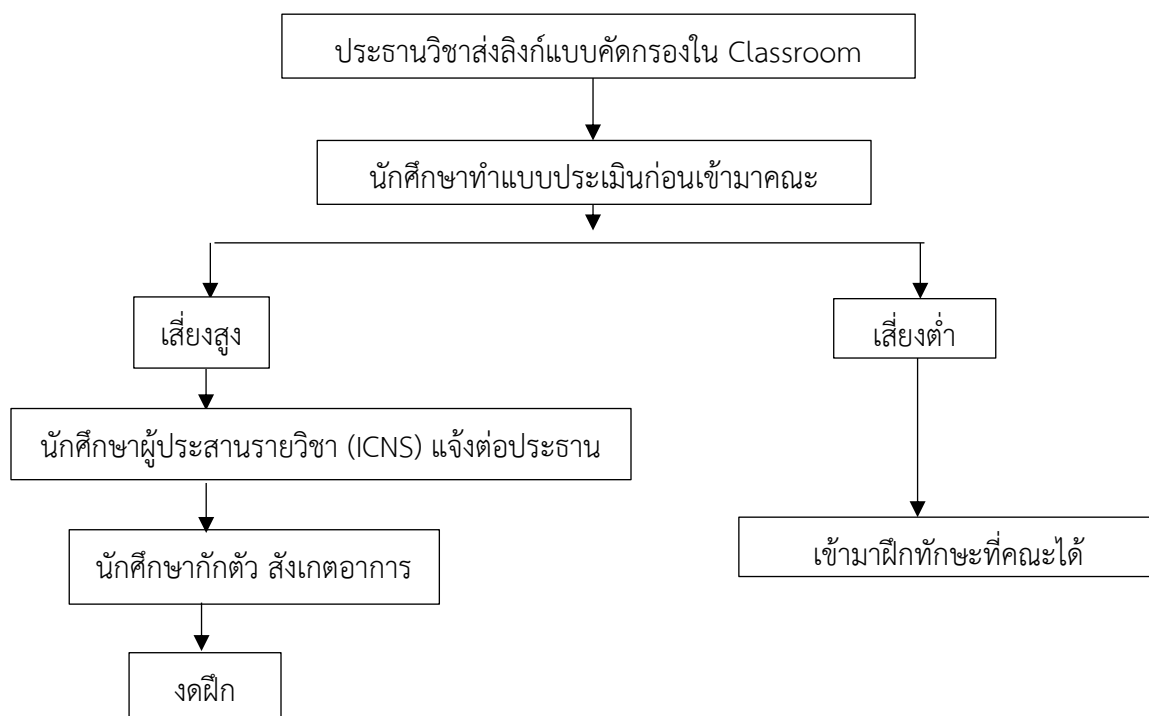
แผนผังที่ ๑ การคัดกรองความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 ในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน
(๑๔ ก.พ.-๑๐ มี.ค. ๒๕๖๕)

การคัดกรองนักศึกษาที่มีความเสี่ยงสูงในเวลานอกวิชาการ

จากการประชุมภาควิชาเห็นความสำคัญในการฝึกซ้อมปฏิบัติทักษะการพยาบาลของนักศึกษา ถึงแม้ในช่วงที่ยังมีการแพร่ระบาดเชื้อ COVID-19 เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนและเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล ได้จัดห้องและอุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติทักษะการพยาบาลนอกเวลาเรียน คือวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา ๑๖.๐๐ -๑๘.๐๐ น. โดยแบ่งกลุ่มไม่เกิน ๘ คน มอบหมายให้หัวหน้าห้องทั้ง ๒ ห้องเป็นผู้รับผิดชอบส่งตารางการฝึกนอกเวลาของนักศึกษามาให้ประธานวิชา การเลือกกลุ่มเป็นไปตามความสมัครใจของนักศึกษา โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้แจ้งเตือนเรื่องการปิดไฟ ปิดแอร์ก่อนเลิกใช้ นักศึกษาที่จะเข้ามาคณะฯ เพื่อฝึกนั้นส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่พักด้วยกัน นักศึกษาทุกคนต้องทำแบบคัดกรองประเมินความเสี่ยงของตนเองฯ หากนักศึกษาคนใดเป็นผู้เสี่ยงสูงงดการมาฝึกที่คณะฯ

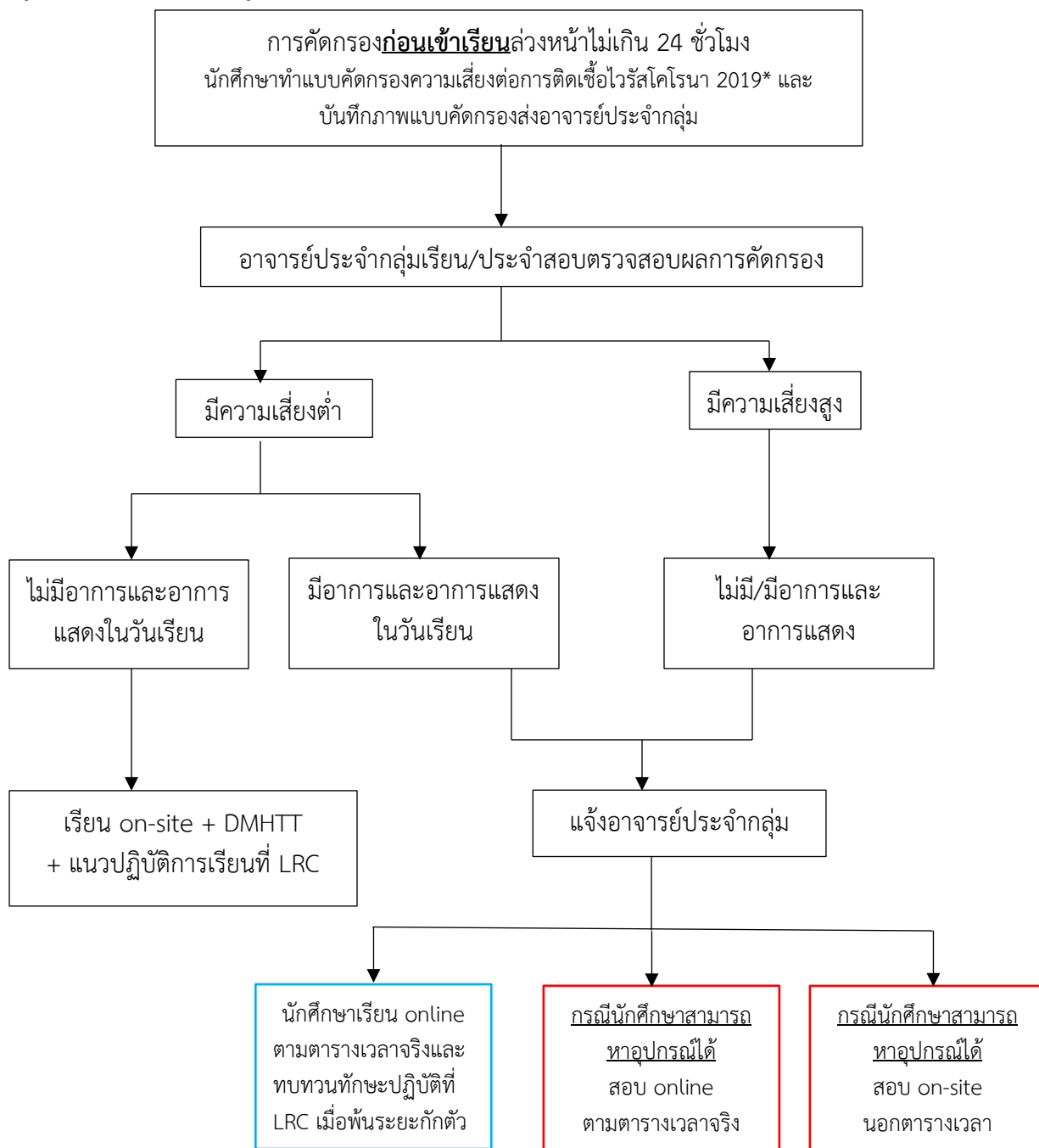
ปัญหาที่พบ ประธานวิชาเป็นผู้ตรวจสอบคะแนนความเสี่ยงของนักศึกษาทั้งหมด ทำให้การคัดกรองซ้ำเนื่องจากนักศึกษาไม่ได้ส่งแบบประเมินมาทั้งหมดในเวลาเดียวกัน และอาจารย์ประธานวิชาติดภาระกิจสอน จึงได้ประชุมกับหัวหน้าห้อง และนักศึกษาที่ทำหน้าที่ประสานรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานของแต่ละห้องถึงแนวทางการแก้ไข ประธานรายวิชาอธิบายการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองความเสี่ยงให้ฟัง ที่ประชุมได้มอบหมายให้นักศึกษาที่รับผิดชอบประสานรายวิชาฯ ซึ่งมีจำนวนห้องละ ๔ คน เป็นผู้จัดทำตารางฝึกซ้อมนอกเวลาในรูปแบบ google sheet พร้อมทั้งช่วยติดตามนักศึกษาทำแบบประเมินก่อนเข้ามาฝึกปฏิบัติ และคัดกรองนักศึกษาที่มีความเสี่ยงสูงจากแบบคัดกรอง โดยประสานงานกับประธานวิชาในกลุ่มไลน์ จากนั้นประธานวิชาติดตามนักศึกษาที่มีความเสี่ยงสูง ให้ปฏิบัติตัวตามมาตรการการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ให้กักตัวสังเกตอาการจนครบ ๕ วัน และงดการฝึกซ้อมทักษะไปก่อน

จากการใช้แนวทางการคัดกรองความเสี่ยงโดยใช้แบบประเมินนี้ นักศึกษาเข้าใจการทำแบบคัดกรองความเสี่ยงและได้เพิ่มความระวังในการดูแลตนเองให้ปลอดภัยมากขึ้น ผู้รับผิดชอบได้ติดตามเพื่อนนักศึกษาคนอื่นได้ดีแล้ว ประธานวิชาจึงประชุมกับผู้รับผิดชอบประสานงาน จัดตั้งคณะกรรมการนักศึกษาพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (Infection control nursing students: ICNS) ทำหน้าที่ช่วยคัดกรองความเสี่ยง กระตุ้นเตือนตามมาตรการการป้องกัน จัดตารางฝึกซ้อมนอกเวลา ช่วยบริหารจำนวนคนในการเข้าฝึกซ้อม และเพิ่มระยะเวลาในการฝึกซ้อมนอกเวลา เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อการสอบปฏิบัติแต่ละทักษะ โดยให้วันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา ๑๖.๐๐ -๒๐.๐๐ น. และเสาร์-อาทิตย์ ๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ซึ่งวันหยุดราชการนั้นให้ทำแบบคัดกรองประเมินความเสี่ยงก่อนเข้ามาคณะฯ ผู้รับผิดชอบประสานงานแจ้งกับอาจารย์ประธานวิชาเหมือนเดิม ดังแผนผังที่ ๒

แผนผังที่ ๒ การจัดการบริหารการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสาน (hybrid)

ภาควิชาฯ ดำเนินการจัดการเรียนสาธิตและการสอบปฏิบัติการพยาบาลแต่ละทักษะในรูปแบบออนไลน์ โดยมีการคัดกรองโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรณรงค์ หากนักศึกษาเป็นผู้มีความเสี่ยงสูงหรือติดเชื้อให้เรียนในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้แผนผังการจัดการเรียนและการสอบดังแผนผังที่ ๓

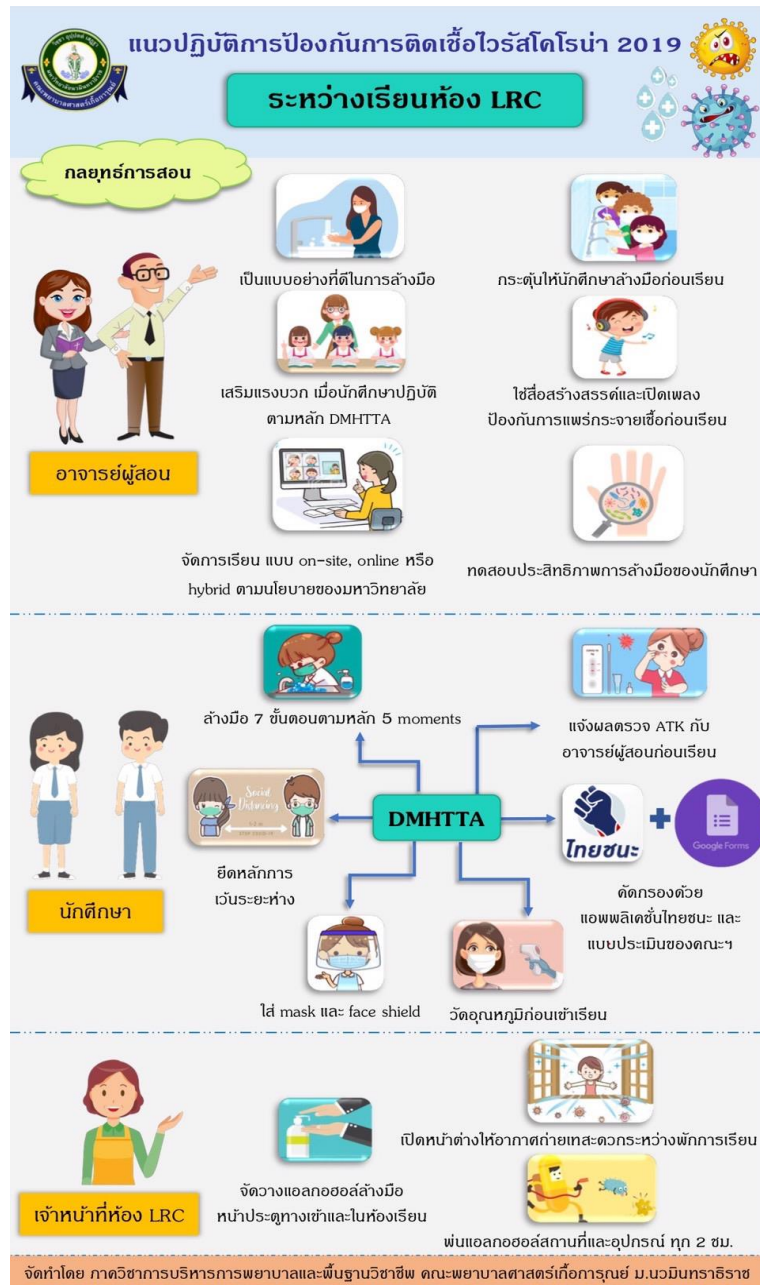
แผนผังที่ ๓ การเรียนและการสอบภาคทดลองแบบผสมผสาน

หมายเหตุ :

* ใช้แบบคัดกรองความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยคณะกรรมการดูแลนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรณรงค์ (๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕)

กลวิธีการสอนการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

๑. โพสต์คลิปวิดีโอการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อใน google classroom เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาก่อนเข้าเรียน
๒. เป็นแบบอย่างที่ดีในการล้างมือให้กับนักศึกษา
๓. สอบถามความรู้เดิมในการป้องกันการติดเชื้อก่อนสอน
๔. นำเครื่องทดสอบประสิทธิภาพการล้างมือมาใช้ก่อนและหลังเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จุดบกพร่องของตนเองก่อนนำไปสู่การเรียนรู้ที่ถูกต้อง
๕. ใช้เทคนิคสาธิตและสาธิตย้อนกลับ โดยให้นักศึกษาปฏิบัติย้อนกลับทุกคน
๖. กระตุ้นให้นักศึกษาล้างมือก่อนเข้าเรียนเป็นประจำ
๗. เน้นย้ำถึงความสำคัญของการป้องกันตนเองและการใส่อุปกรณ์ป้องกันอย่างเคร่งครัดผ่านทาง Line Application ก่อนเข้าเรียน
๘. การเสริมแรงบวกในพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อที่ถูกต้อง
๙. การสะท้อนคิดพฤติกรรมป้องกันตนเองที่นักศึกษาปฏิบัติไม่ถูกต้องและการทดแทนความคิดที่ถูกต้อง
๑๐. เปิดเพลงการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อใน YouTube ในช่วงก่อนเข้าเรียนทักษะอื่น เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญ
๑๑. ใช้ sticker line เรื่องการล้างมือ ซึ่งเป็นสื่อสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลเกื้อการุณย์ที่สร้างขึ้นในโครงการสื่อช่วยจำ โดยส่งใน Line group เป็นประจำทุกวันที่มีการเรียนการสอน
๑๒. นำสื่อสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เรื่อง “ใช้ความรู้ สู้โควิด ฝ่าวิกฤติไปด้วยกัน: การใส่แมสก์อย่างถูกวิธี ถูกวิธี” มาใช้ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

รูปภาพที่ ๑ แสดงแนวปฏิบัติการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ระหว่างเรียนห้อง LRC

ดาวน์โหลดรูปภาพ

การจัดการปัญหาเมื่อนักศึกษาไม่ปฏิบัติตามแนวทางการป้องกัน

- ขอความร่วมมือนักศึกษาในการปฏิบัติตามแนวทางการป้องกัน DMHTTA
- ตักเตือนเมื่อนักศึกษาปฏิบัติไม่เหมาะสม
- อาจารย์ร่วมกันสังเกตพฤติกรรมהל้างมือและแจ้งผลกับนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการล้างมือมากยิ่งขึ้น
- สร้างข้อตกลงร่วมกัน กรณีที่นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

การจัดการเรียนการสอนที่อยู่ในช่วงที่ยังมีการแพร่ระบาดเชื้อโควิด-๑๙ แม้ว่าทางมหาวิทยาลัยจะมีการผ่อนปรนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์แล้ว ทางภาควิชาฯ ได้ตระหนักถึงการแพร่กระจายเชื้อโควิด-๑๙ ในนักศึกษาและอาจารย์ จึงหาแนวทางที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่าผลความพึงพอใจต่อการจัดการความรู้การป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส-๒๐๑๙ ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงผลการประเมินกิจกรรมการจัดการความรู้

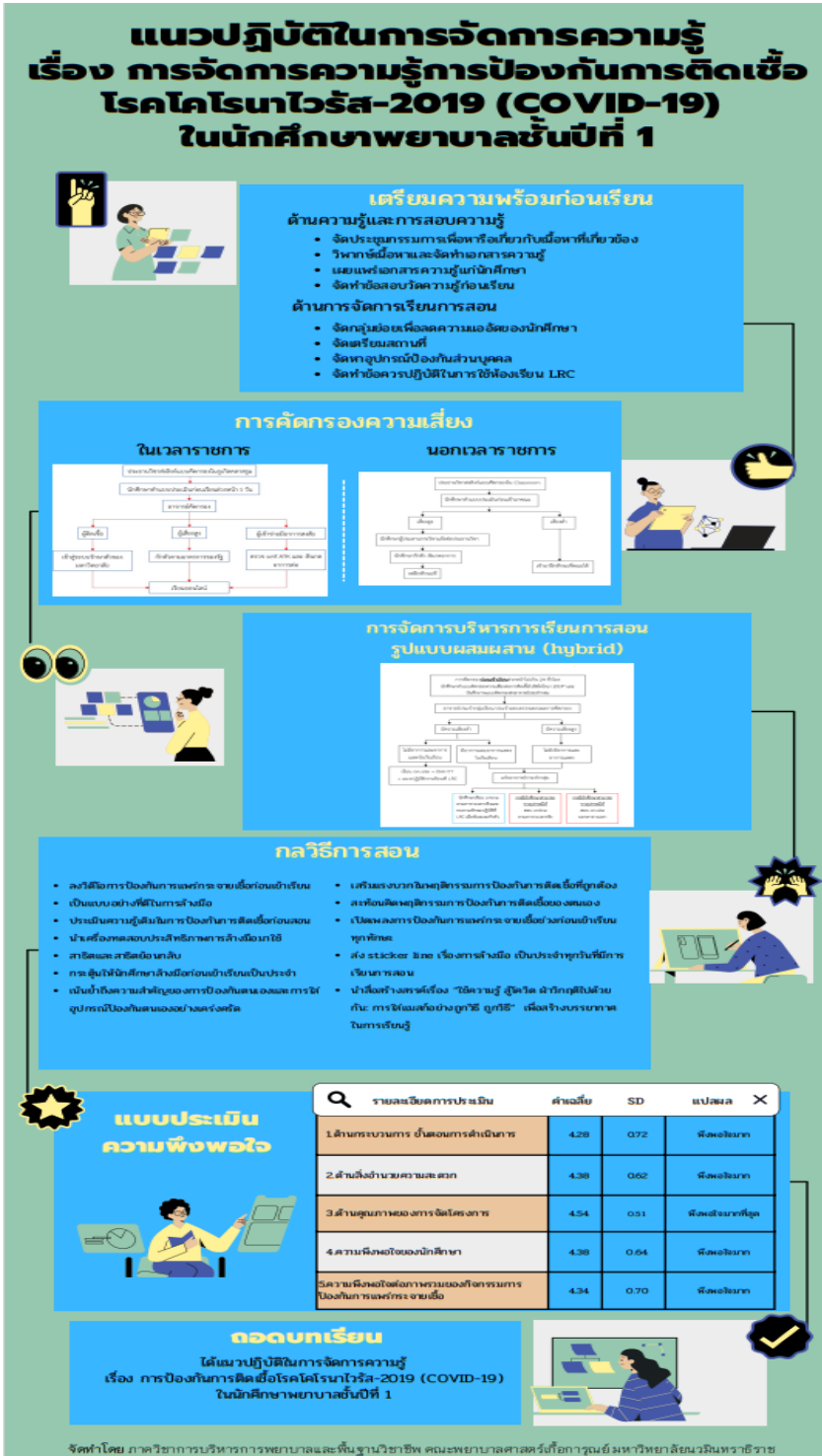
รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปลผล
๑.ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการ	๔.๒๘	๐.๗๒	พึงพอใจมาก
๒.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	๔.๓๘	๐.๖๒	พึงพอใจมาก
๒.๑ เอกสารความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙	๔.๒๓	๐.๗๓	พึงพอใจมาก
๒.๒ ช่องทางที่ใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ line group, google classroom เป็นต้น	๔.๔๐	๐.๖๕	พึงพอใจมาก
๒.๓ สิ่งที่ใช้ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ได้แก่ Face shield, Alcohol Gel	๔.๔๓	๐.๗๐	พึงพอใจมาก
๓. ด้านคุณภาพของการจัดโครงการ	๔.๕๔	๐.๕๑	พึงพอใจมากที่สุด
๓.๑ นักศึกษาได้รับความรู้ และมีทักษะการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด - ๑๙ จากกิจกรรม	๔.๕๗	๐.๕๔	พึงพอใจมากที่สุด
๓.๒ นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน	๔.๕๙	๐.๕๗	พึงพอใจมากที่สุด
๓.๓ นักศึกษามีพฤติกรรมการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด - ๑๙ ได้ถูกต้อง ได้แก่ เว้นระยะห่าง ใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือ วัคซีนภูมิคุ้มกัน ตรวจหาเชื้อ และใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ	๔.๕๖	๐.๕๗	พึงพอใจมากที่สุด
๓.๔ กิจกรรมเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการป้องกันตนเองในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อโควิด - ๑๙	๔.๔๕	๐.๗๐	พึงพอใจมาก
๔.ความพึงพอใจของนักศึกษา	๔.๓๘	๐.๖๔	พึงพอใจมาก
๔.๑ การคัดกรองความเสี่ยงก่อนเข้าชั้นเรียน LRC	๔.๒๙	๐.๗๕	พึงพอใจมาก
๔.๒ ป้ายกระตุ้นเตือนข้อควรปฏิบัติก่อนเข้าชั้นเรียน LRC	๔.๓๑	๐.๗๓	พึงพอใจมาก
๔.๓ อาจารย์ผู้สอนเน้นย้ำเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ	๔.๕๑	๐.๖๔	พึงพอใจมากที่สุด
๕.ความพึงพอใจต่อภาพรวมของกิจกรรมการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ	๔.๓๔	๐.๗๐	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ ๒ พบว่า ภาพรวมของผลการประเมินกิจกรรมการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔ (SD = ๐.๗๐) สำหรับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณภาพของการจัดกิจกรรมเท่ากับ ๔.๕๔ (SD = ๐.๕๑) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ไปใช้ในการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน ผลการประเมินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙ (SD = ๐.๕๗) ซึ่งทางคณะกรรมการรักษามาตรฐานและพัฒนาคุณภาพของการจัดโครงการให้ดียิ่งๆขึ้นไป ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเอกสารความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๓ (SD = ๐.๗๓) ซึ่งทางคณะกรรมการจึงวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไปโดย เพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับความรู้การป้องกันเชื้อ COVID-๑๙ ให้นักศึกษาเป็นระยะ นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ จากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ รายละเอียดข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ	แนวทางการพัฒนา
ด้านอุปกรณ์ ๑.อยากให้แจกอุปกรณ์ตรวจ ATK ก่อนเข้าคณะฯ มากขึ้น	ประสานงานกับฝ่ายกิจการนักศึกษา
ด้านสถานที่ ๑. ควบคุมจำนวนคนในการเข้าใช้ห้อง ๒. อยากให้เพิ่มห้อง LRC ให้มากขึ้น	๑. ปรับปรุงระบบในการเข้าใช้ห้อง ๒. เพิ่มห้องเรียนย่อยใน procedure ที่สามารถเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ได้ง่ายเช่น การทำแผล V/S
ด้านการคัดกรอง ๑. มีที่วัดอุณหภูมิก่อนเข้าห้อง อยากให้เพิ่มจุดตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้าตึกไปฝึกปฏิบัติ LRC ๒. เพิ่มจุดคัดกรองหน้ามหาวิทยาลัย คัดกรองนักศึกษาทุกครั้งก่อนเข้าเรียน	๑. จัดที่วัดอุณหภูมิแบบอัตโนมัติบริเวณประตูทางเข้าห้อง LRC (ตามมาตรการของรัฐ) ๒. ชักประวัติความเสี่ยงก่อนเข้าเรียน/สอบทุกครั้ง
ด้านพฤติกรรมป้องกัน ๑. ให้นักศึกษาทุกคนล้างมือก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง ๒. อยากให้มีการกระตุ้น นศ. ล้างมือบ่อย ๆ ก่อนเข้าห้อง LRC กับหลังออกจากห้อง	๑. ติดตั้งอุปกรณ์เสียงกระตุ้นให้นักศึกษาล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ก่อนเข้าห้อง
ด้านสื่อการเรียนการสอน ๑. ขาดคลิปวิดีโอแนะนำการเข้าใช้ห้องเรียน	๑. จัดทำคลิปวิดีโอแนะนำแนวปฏิบัติในการเข้าเรียนห้อง LRC เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจง่ายขึ้น

๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ ดังรูปภาพที่ ๒

รูปภาพที่ ๒ แนวทางการจัดการ การป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส-๒๐๑๙ (COVID-๑๙)
ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ [ดาวน์โหลดรูปภาพ](#)